



SBU:s upplysningstjänst svarar på avgränsade frågor. Svaret bygger inte på en systematisk litteraturöversikt utförd av SBU. Därför kan resultaten av litteratursökningen vara ofullständiga. Kvaliteten på ingående studier har inte bedömts. Detta svar har tagits fram av SBU:s kansli och har inte granskats av SBU:s nämnd.

Svar från SBU:s upplysningstjänst nr ut201920 • Diarienummer: SBU 2018/790 • Datum: 2019-09-09

Community Reinforcement Approach (CRA) för vuxna med kognitiv funktionsnedsättning som missbrukar eller är beroende av droger

Bland personer med missbruk och beroende är psykisk sjukdom vanlig [1] och kognitiv funktionsnedsättning kan orsakas bland annat av förvärvade psykiska sjukdomar samt beteende- och personlighetsstörningar. Community Reinforcement Approach (CRA) är en metod för missbruk eller beroende av alkohol eller narkotika som utvecklades i USA på 1960-talet och bygger på inlärningspsykologi och kognitiv beteendeterapi.

Fråga

Vilka systematiska översikter och primärstudier finns det som undersöker kunskapsläget för metoden Community Reinforcement Approach (CRA) för vuxna med långvarigt drogmisbruk/beroende och kognitiv funktionsnedsättning?

Frågeställare: Metodstödjare, Sandvikens kommun

Sammanfattning

SBU:s upplysningstjänst har efter litteratursökning varken identifierat någon relevant systematisk översikt eller någon relevant primärstudie som undersöker metoden Community Reinforcement Approach (CRA) för vuxna med långvarigt drogmisbruk/beroende och kognitiv funktionsnedsättning.

SBU tar inte ställning i sakfrågan eftersom vi inte bedömer risken för systematiska fel i primärstudier, och inte heller väger samman resultaten eller bedömer graden av vetenskaplig tillförlitlighet. I upplysningstjänstsvaret redovisar vi endast författarnas slutsatser från systematiska översikter som bedöms ha låg eller måttlig risk för systematiska fel.

Bakgrund

Community Reinforcement Approach (CRA) [2]

Community Reinforcement Approach (CRA) är en metod för missbruk eller beroende av alkohol eller narkotika som utvecklades i USA på 1960-talet och bygger på inlärningspsykologi och kognitiv beteendeterapi. Tanken bakom CRA är att arbeta med ökad förstärkning när det gäller drogfrihet och minskad förstärkning vad gäller missbruk. Individerna får stöd av en terapeut att utveckla alternativa beteenden som leder till önskvärda positiva konsekvenser. CRA innehåller flera olika tekniker såsom strategier för självkontroll, problemlösningsfärdigheter, träning i kommunikation (tacka-nej-färdigheter) och återfallsprevention.

Beroende eller missbruk av olika substanser och kognitiv funktionsnedsättning

Bland personer med missbruk och beroende är psykisk sjukdom vanligt [1].

Kognitiv funktionsnedsättning kan orsakas av förvärvade psykiska sjukdomar samt beteende- och personlighetsstörningar (ex. demens, schizofreni, förstämningssyndrom, bipolär sjukdom, fobi, tvångssyndrom, paranoid/schizoid/antisocial personlighetsstörning); förvärvad hjärnskada som bland annat innefattar stroke, trauma, tumörer, infektionsrelaterade hjärnskador, missbruksskador, och syrebristskador, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (ex. diagnoser inom autismspektrumtillstånd), samt medfödda intellektuella funktionsnedsättningar som psykisk utvecklingsstörning liksom kromosomavvikelse som innebär utvecklingsstörning (ex. Downs syndrom). Även diagnoser som cerebral pares och multipel skleros kan ge upphov till nedsatt kognitiv förmåga.

Kognitiv funktionsnedsättning avser nedsättning av funktioner som gäller medvetande, förmåga att orientera sig, intellekt, temperament och personlighet, psykosociala förmågor, uppmärksamhet, minne, emotionell reglering, perception, tankefunktioner, förmåga till abstraktion och problemlösning, språk- och kalkyleringsfärdigheter, samt erfarenhet av jag och tid.

Avgränsningar

Vi har gjort sökningar (se avsnittet Litteratursökning) i databaserna Pub Med, Cochrane Library, Campbell Library, Embase, Psycinfo, Psychology and Behavioral Sciences Collection, Socindex samt Cinahl.

Vi har formulerat frågan enligt följande PICO¹:

- Population: Vuxna med kognitiv funktionsnedsättning som missbrukar eller är beroende av en eller flera av substanserna:
 - alkohol
 - cannabis
 - opioider som heroin
 - centralstimulerande preparat som amfetamin och kokain
 - lugnande eller sömngivande preparat
 - hallucinogener
 - designade droger som ecstasy

Med kognitiv funktionsnedsättning avses nedsättning av funktioner gällande:

- medvetande
 - förmåga att orientera sig i tid och rum samt till sin egen person
 - intellekt
 - temperament och personlighet (samvetsgrannhet, öppenhet, psykisk stabilitet, optimism, självförtroende, pålitlighet)
 - energinivå (kraft, uthållighet, motivation, aptit, begär, impuls kontroll)
 - sömn
 - psykosociala förmågor
 - uppmärksamhet; skifta, dela, fokusera uppmärksamhet
 - minne
 - emotionell reglering, omfattning och lämplighet
 - perception (hörsel, syn, lukt, smak, känsel, visuospatial)
 - tankefunktioner; tempo, form, innehåll, kontroll,
 - förmåga till abstraktion, tidsplanering, flexibilitet, förståelse, omdöme, och problemlösning
 - språk- och kalkyleringsfärdigheter
 - erfarenhet av jag och tid
- Intervention: CRA
 - Control: Inga begränsningar har gjorts för eventuell kontrollgrupp.
 - Outcome:
 - Effekt av CRA

¹ PICO är en förkortning för patient/population/problem, intervention/index test, comparison/control (jämförelseintervention) och outcome (utfallsmått).

- Sidoeffekter i form av oönskade händelser, problem, svårigheter eller händelser för deltagare i samband med CRA
- Upplevelser eller erfarenheter av CRA

I svaret har HTA-rapporter och peer-reviewade artiklar publicerade på engelska eller ett av de nordiska språken inkluderats medan böcker, bokkapitel och avhandlingar exkluderats.

Resultat från sökningen

Upplýsningstjänstens litteratursökning genererade totalt 335 artikelsammanfattningar (abstrakt). En projektledare på SBU läste alla artikelsammanfattningar och bedömde att 43 kunde vara relevanta. Dessa artiklar lästes i fulltext av projektledaren men alla exkluderades på grund av att CRA i dessa inte uttalat vänder sig till populationen med kognitiv funktionsnedsättning. I upplýsningstjänstsvaret ingår därför ingen artikel.

Lästips

CRA ingår i Socialstyrelsens riktlinjer för missbruks- och beroendevård och målgruppen är personer med missbruk eller beroende av alkohol eller narkotika [1,3]. Rapporterna från Socialstyrelsen besvarar inte frågeställningen och ingår därför inte i svaret, men de kan vara intressanta då de berör CRA, men inte specifikt den avsedda populationen.

Projektgrupp

Detta svar är sammanställt av Susanna Larsson Tholén (projektledare), Sally Saad (utredare), Sara Fundell (projektadministratör) och Miriam Entesarian Matsson (produktsamordnare) vid SBU.

Litteratursökning

PubMed via NLM 190307

Community Reinforcement Approach

Search terms	Items found
Intervention:	
1. "Community Reinforcement Approach"	120
Final 1	120

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

[MeSH] = Term from the Medline controlled vocabulary, including terms found below this term in the MeSH hierarchy

[MeSH:NoExp] = Does not include terms found below this term in the MeSH hierarchy

[MAJR] = MeSH Major Topic

[TIAB] = Title or abstract

[TI] = Title

[AU] = Author

[TW] = Text Word

Systematic[SB] = Filter for retrieving systematic reviews

* = Truncation

" " = Citation Marks; searches for an exact phrase

Cochrane Library via Wiley 190307

Community Reinforcement Approach

Search terms	Items found
Intervention:	
1. "Community Reinforcement Approach"	82
Final 1	82

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

au = Author

MeSH = Term from the Medline controlled vocabulary, including terms found below this term in the MeSH hierarchy

this term only = Does not include terms found below this term in the MeSH hierarchy

:ti = Title

:ab = Abstract

:kw = Keyword

* = Truncation

" " = Citation Marks; searches for an exact phrase

CDSR = Cochrane Database of Systematic Review

CENTRAL = Cochrane Central Register of Controlled Trials, "trials"

CRM = Method Studies

DARE = Database Abstracts of Reviews of Effects, "other reviews"

EED = Economic Evaluations

HTA = Health Technology Assessments

Embase via embase.com 190307

Community Reinforcement Approach

Search terms	Items found
Intervention:	
1. "Community Reinforcement Approach"	160
Final 1	160

/de= Term from the EMTREE controlled vocabulary
 /exp= Includes terms found below this term in the EMTREE hierarchy
 /mj = Major Topic
 :ab = Abstract
 :au = Author
 :ti = Article Title
 :ti,ab = Title or abstract
 * = Truncation
 '' = Citation Marks; searches for an exact phrase

Psycinfo via ebSCO.com 190307

Community Reinforcement Approach

Search terms	Items found
Intervention:	
1. "Community Reinforcement Approach"	209
Final 1	209

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

AB = Abstract
 AU = Author
 DE = Term from the thesaurus
 MM = Major Concept
 TI = Title
 TX = All Text. Performs a keyword search of all the database's searchable fields
 ZC = Methodology Index
 * = Truncation
 "" = Citation Marks; searches for an exact phrase

Psychology and Behavioral Sciences Collection via ebSCO.com 190307

Community Reinforcement Approach

Search terms	Items found
Intervention:	
1. "Community Reinforcement Approach"	28
Final 1	28

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

AB = Abstract
 AU = Author
 DE = Term from the thesaurus
 MM = Major Concept
 TI = Title
 TX = All Text. Performs a keyword search of all the database's searchable fields
 ZC = Methodology Index
 * = Truncation
 "" = Citation Marks; searches for an exact phrase

Socindex via ebsco.com 190307

Community Reinforcement Approach

Search terms	Items found
Intervention:	
1. "Community Reinforcement Approach"	74
Final 1	74

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

AB = Abstract

AU = Author

DE = Term from the thesaurus

MM = Major Concept

TI = Title

TX = All Text. Performs a keyword search of all the database's searchable fields

ZC = Methodology Index

* = Truncation

" " = Citation Marks; searches for an exact phrase

Cinahl via ebsco.com 190307

Community Reinforcement Approach

Search terms	Items found
Intervention:	
1. "Community Reinforcement Approach"	63
Final 1	63

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

AB = Abstract

AU = Author

DE = Term from the thesaurus

MM = Major Concept

TI = Title

TX = All Text. Performs a keyword search of all the database's searchable fields

ZC = Methodology Index

* = Truncation

" " = Citation Marks; searches for an exact phrase

Campbell Library via Wiley 190307

Community Reinforcement Approach

Search terms	Items found
Intervention:	
1. "Community Reinforcement Approach"	2
Final 1	2

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstract

Referenser

1. Socialstyrelsen. Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende, Stöd för styrning och ledning. www.socialstyrelsen.se; 2019.
2. Socialstyrelsen. CRA (Community Reinforcement Approach). In. Socialstyrelsen, <https://www.socialstyrelsen.se/utveckla-verksamhet/evidensbaserad-praktik/metodguiden/cra-community-reinforcement-approach/>; 2019.
3. Socialstyrelsen. Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende, Vetenskapligt underlag; Bilaga Slutversion till rapport 2019-1-16. www.socialstyrelsen.se; 2019.